

Elna, Dia de la Memòria

written by Daniela Grau | 17 de maig de 2023

Ara per ara Elna és l'única ciutat a la Catalunya del Nord on s'acompleix any rere any el deure de memòria històrica en honor a les víctimes de l'imperialisme francès i a l'heroicitat de llur resistència.

Des del 2009 commemorem, amb l'activa col·laboració de l'Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana (IPECC) i de la indefectible entitat Indrets del Record, la massacre perpetrada el 25 de maig del 1285 pel rei de França Felip l'Ardit amb l'acord del papa Martí IV també francès, arran de la croada contra Catalunya.

Enguany les dues entitats a més a més dediquen explícitament la Diada en «suport a les municipalitats d'Elna, els Banys d'Arles, Portvendres, Sant Andreu de Sureda i Tarerac per la seva defensa del català».

El 1285 a Elna al cap de tres dies de setge i davant el refús de la població de rendir-se, els invasors perpetraren una horrible carnisseria, detalladament descrita i comparada pel cronista Bernat Desclot a la del rei Herodes, confirmada pel cronista Ramon Muntaner i sobretot per un francès, Guillaume de Nangis, que reporta l'extermini i explica com el legat papal va incentivar-ne la crueltat. Matances indiscriminades, profanacions i violacions dins les esglésies, enderrocament de les cases, i per acabar les tropes calaren foc a les esglésies, amb gent dins refugiada a sagrat, i a la vila abans d'anar-se'n «amb gran goig i gran alegria» (Bernat Desclot).

Vuit segles després perdura la nostra catalanitat: fem constar que som una nació amb una història pròpia anterior a l'ocupació i colonització francesa, ocultada en l'ensenyament i doncs ignorada per la major part de la població. Ens han volgut robar la memòria.

Reivindiquem evidentment també l'ús de la nostra llengua més que mil·lenària, d'ençà de l'annexió francesa menystinguda, difamada, privada de ser usada encara avui en les plens municipals. Ens volen encara, i per sempre més, tallar la llengua.

Al Dia de la Memòria a Elna volem aixecar el cap, obrir els ulls i i obrir la boca. Volem que torni a ressonar gloriosament dins la catedral definida el 982 com a «mare de totes les esglésies del Rosselló i Conflent» –potser no aquesta mateixa però sí l'anterior del segle VI– la llengua de l'abat Oliba, artífex de la pau ja el 1027, farà aviat doncs 1000 anys.

Al dia de la Memòria desenvelem la història amagada dels nostres monuments, denunciem l'ocultació del nostre passat, l'afany continu d'erradicació de la nostra llengua, les persecucions físiques i psíquiques durant segles per fer-nos tornar francesos i ben entès retem homenatge als qui van resistir, als herois matats per llur fidelitat a Catalunya, i més generalment honorem a l'encop la memòria de les víctimes dels imperialismes, de la barbàrie, tant al segle XIII com al segle XX i actualment.

Programa

11.00 hores –Missa en català a la Catedral d'Elna oficiada per mossèn Oriol amb la participació de la Coral Santa Eulàlia (aquesta missa és l'única que s'hi fa en català en tot l'any).

12.00 hores –Parlament de Daniela Grau Humbert per la Comissió organitzadora i Josep Puig i Torres secretari de l'IPECC. Ofrena floral per l'IPECC als Jardins de la Catedral davant la placa commemorativa dels fets del 25 de maig del 1285.

El músic de talent i activista Jordi Ametller tocarà la Muixeranga d'Algemesí, l'himne del País Valencià, i llegirà un article al respecte de Joan Fuster.

13.15 hores –Dinar de germanor al Mercat de la Terra d'Elna entre catalans del Nord i del Sud de l'Albera (inscripcions al telèfon: 06 74 36 99 61).

15.30 hores –Visita al Memorial de Ribesaltes.